

**Handläggare**  
Anders Lundin  
Telefon: 08-508 28 861

**Till**  
Miljö- och hälsoskyddsnämnden  
2022-08-30 p. 10

## Årlig rapport för tillsyn av avloppsreningsverken 2021

### Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna rapporten ” Årlig rapport för tillsyn av avloppsreningsverken 2021”
2. Överlämna rapporten till Stockholm Vatten och Avfall AB

Anna Hadenius  
Förvaltningschef

Eva Sunnerstedt  
Tf avdelningschef

### Sammanfattning

Stockholmarnas avlopp renas i tre reningsverk, Bromma och Henriksdals avloppsreningsverk samt Himmerfjärdsverket. De två förstnämnda ligger i Stockholms stad och det tredje i Botkyrka kommun.

I Eolshäll i Hägersten leds avloppsvattnet från Hägersten samt delar av Bromma ned i en tunnel för att senare behandlas i Himmerfjärdsverket. Anslutningspunkten är ett före detta reningsverk som är ombyggt till pumpstation. Vid pumpstationen finns en bräddpunkt som mynnar ut i Mälaren. Anläggningen drivs av Sydvästra Stockholmsregionens VA-verksaktiebolag – SYVAB

Tillsynsrapporten handlar om tillsynen av Bromma och Henriksdals avloppsreningsverk samt avloppsledningsnätet i Stockholm under 2021. Både reningsverken och ledningsnätet ägs och sköts av Stockholm Vatten och Avfall AB (SVOA). Rapporten innehåller även uppgifter om driften av Eolshälls pumpstation. Siffrorna i rapporten är hämtade från SVOA:s miljörapport för

verksamhetsåret 2021 respektive SYVAB:s kvartalsrapporter för 2021.

Under 2021 renade de två reningsverken Bromma och Henriksdal ca 150 miljoner m<sup>3</sup> avloppsvatten. Under den tiden var ca 1 250 000 personer anslutna till reningsverken (Stockholm plus ytterligare sex kommuner). Ytterligare ca 132 700 Stockholmare var anslutna till Himmerfjärdsverket via pumpstationen i Eolshäll. 2021 producerade Bromma och Henriksdal sammanlagt 71 650 ton avvattnat slam. Av dessa uppfyllde 95% Revaq-krav för spridning på åkermark. De övriga 5% uppfyllde Revaqs kvalitetskriterier men gick till annan användning. Under 2021 producerade reningsverken nästan 17 miljoner normalkubikmeter rötgas varav 96% gick till fordonsgasproduktion.

Tidigare har bolaget beslutat att Bromma reningsverk ska läggas ned och att avloppsvattnet ska ledas i en ny tunnel till Henriksdals reningsverk. En tillståndsprövning inleddes 2015 och dom meddelades i december 2017. Bolaget tog det nya tillståndet i anspråk 1/10 2019. Det nya tillståndet innefattar en ny tunnel från nuvarande Bromma reningsverk till Henriksdals reningsverk samt ombyggnationer av Henriksdals reningsverk. De villkor som för närvarande gäller är ombyggnationsvillkor. Dessa villkor är i vissa avseenden mindre stränga än de driftsvillkor som kommer tas i anspråk när den nya tunneln tas i drift och Henriksdals avloppsreningsverk är klart efter ombyggnationen. Det här innebär att förutom den normala driften för rening av avloppsvatten pågår en omfattande ny- och ombyggnadsverksamhet.

Under året inträffade flera kraftiga regn. Regnen ledde till att bräddvolymen 2021 beräknats till 1 070 000 m<sup>3</sup> jämfört med 2020 då det beräknades att ca 480 000 m<sup>3</sup> avloppsvatten bräddats till recipient.

De många tunnelprojekten i Stockholm har medfört att kromhalterna i slammet ökat. Krom finns som förorening i cement och beroende på varifrån cementen kommer ifrån får man olika kromhalter. Trafikverket har uppmärksammats på problemet och vidtagit åtgärder. Förvaltningen kan konstatera att halten av de flesta metaller i slammet från avloppsreningsverken sjunker om än långsammare än tidigare.

Under 2021 klarade bolaget samtliga tillståndsgivna villkor.

Förvaltningens tillsyn har bl.a. inneburit att förvaltningen träffat reningsverken fem gånger 2021 för att bl.a. gå igenom respektive verks drift under det senaste kvartalet. Vid mötena diskuterades även kommande åtgärder som ska förbättra driften. Tre gånger under året har förvaltningen träffat representanter för länets olika

reningsverk, tillsynsmyndigheter och andra intressenter för att diskutera slamkvalitet och uppströmsarbete. I och med ombyggnationen av Henriksdal reningsverk har förvaltningen träffat projektgruppen åtta gånger under 2021. Tre gånger har förvaltningen träffat bolaget vad gäller frågor om avloppsledningsnätet.

Utöver detta hanterar förvaltningen avvikelser och klagomål. Under 2021 hanterade förvaltningen över 60 avvikelser på reningsverken och på ledningsnätet. De flesta avvikelserna har handlat om bräddningar i samband med kraftig nederbörd, men det förekommer andra avvikelser om olika tekniska problem på verken som till exempel utsläpp av metangas. Under 2021 fick förvaltningen klagomål på lukt från Sicklaanläggningen samt på transporter av sprängsten från bergarbetena under Hammarbybacken. Även klagomål på bl.a. buller från tunnelarbetena i Bromma har förekommit.

Under 2021 har de fysiska tillsynsbesöken delvis minimerats då anläggningarna är klassade som samhällsviktiga funktioner och pandemin fortsatt. Det innebär att det är viktigt för driften att inte personalen blir smittade och att man därför har varit restriktiv till besök.

Förvaltningen bedömer att både SVOA och SYVAB har en väl fungerande egenkontroll. Förvaltningen kan dock konstatera att de närmsta åren kommer vara kritiska och kräva ett intensivt tillsynsarbete på flera fronter. Dels pågår det flera stora ombyggnads- och nybyggnadsprojekt i form av ny stor avloppstunnel, flera mindre tunnlar och dels en omfattande ombyggnation av Henriksdalsverket med begränsad kapacitet som följd.

Under 2021 har ett nytt tunnelprojekt, Nya Östbergatunneln, tillståndsprovats. Förvaltningen har deltagit i tillståndsprovningen.

## **Bilaga 1**

Årlig rapport för tillsyn av avloppsreningsverken 2021